

Tot i que l'home «fa química» —sense saber-ho— des dels temps més remots, la química és una ciència «jove» si se la compara amb la geometria, l'astronomia o la física, atès que el naixement de la química moderna té lloc fa poc més de dos-cents anys, amb la publicació del *Traité élémentaire de chimie* de Lavoisier. Aquest tractat tingué una influència decisiva en el desenvolupament i la difusió de la química i, a Catalunya es manifestà amb la fundació, a Barcelona, l'any 1805, de la primera Escola de Química per Francesc Carbonell i Bravo. A punt de celebrar-se el 200 aniversari d'aquest fet, el doctor Agustí Nieto ho rememora en «El racó de la història».

Parlem d'unes èpoques en les quals el camp literari, filosòfic, artístic i científic, sortosament, no restaven tan allunyats com ho són ara. Cal recordar, per exemple, que l'any 1869, Alexander Borodin, un dels músics russos més coneguts, va participar en el congrés de Karlsruhe! Avui, desgraciadament, sembla que el «jo sóc de ciències» o el «jo sóc de lletres» disculpin la ignorància que en general tenim de l'àrea «contrària». Hi ha, però, personatges que de cap manera adopten aquesta posició miop i tenen alhora una visió i una actitud força diferents. Un d'ells és el Premi Nobel de Química, Roald Hoffman, el qual va presentar fa uns dies, a la Universitat de Barcelona, el llibre de poemes *Catalisi*. Aprofitant el benentès, l'article d'en Xavier Duran mostra que química i literatura tenen una llarga història conjunta, que probablement s'inicia amb *De rerum natura* del poeta romà Lucreci.

Potser el rebuig que certa part de la població sent per les ciències prové de la dificultat per entendre i assimilar els conceptes bàsics. És just reconèixer que els científics fem poc esforç per fer-nos entendre i, encara menys, per divulgar la ciència. L'ús adequat de gràfics permet una millor comprensió i, per això, el concepte d'excel·lència gràfica és cabdal per facilitar la comprensió. Ens amplia aquesta idea el doctor Santiago Alvarez, el qual en la nova secció de la revista, «El bagul dels llibres», oferirà a partir d'ara apunts breus sobre llibres particularment interessants, que proporcionen noves perspectives sobre la química o la ciència en general.

Com és habitual, el nucli de la revista el constitueix el conjunt d'articles de divulgació. En aquest número es presenta un documentat article del doctor Joan Mestres sobre la tècnica de datació per radiocarboni, la qual proporciona una escala cronològica absoluta de validesa universal, que abasta des del Plistocè tardà fins a l'època actual.

El color i els pigments són uns altres dels temes que tant des d'un punt de vista científic, com també econòmic, interessan més a la societat. Una visió d'aquesta problemàtica es dibuixa en l'article del doctor Pere Molera i col·laboradors.

La realització d'una anàlisi sensorial d'una mescla complexa de compostos que constitueixen l'aroma d'un vi, amb un pannel de tastadors experts, comporta tota una sèrie de problemàtiques relacionades amb la subjectivitat i amb la manca de repetitivitat. Aquestes limitacions, però, desapareixen quan s'utilitza un nas electrònic, el qual és un instrument, sorgit recentment, que permet imitar el nas humà en l'anàlisi sensorial, i analitzar l'aroma d'una manera global i objectiva. Amb aquesta idea, la doctora Olga Bustos i col·laboradors han escrit una aclaridora contribució d'aquest nou concepte.

L'article dedicat a la didàctica recull les diferents opinions que s'exposaran durant l'últim debat de química a l'Institut d'Estudis Catalans, sobre quina química hem d'ensenyar al batxillerat i com cal fer-ho.

Finalment, la REVISTA DE LA SOCIETAT CATALANA DE QUÍMICA es fa ressò de la preocupació dels investigadors pel fet greu que el Seminari de Química de la Universitat de Barcelona ha deixat d'adquirir les revistes en format paper i, per tant, només es podran consultar a través d'Internet. Com és natural, les motivacions econòmiques són el rerefons del problema. Tot i això, sorprèn que l'article d'en Gregori València i col·laboradors —l'ISI analitza el prestigi de les institucions científiques— mostri que la qualitat dels centres catalans de química és comparable a la dels millors centres europeus i mundials, tot i tenir uns pressupostos notablement més baixos. Les prestatgeries buides del «Seminari» denuncien que la Universitat de Barcelona i, per extensió, la política científica del país no van per on haurien d'anar.